

Kontrollutvalget i Loppa kommune

KONTROLLUTVALGSMØTE

Møtestart: 05.06.2025 kl. 10:00
Møtested: Fjernmøte - digitalt via Teams

Fjernmøte - digitalt via Teams

Saksliste:

12/25	Godkjenning av innkalling
13/25	Godkjenning av sakliste
14/25	Godkjenning av protokoll fra forrige møte
15/25	Rapport etter undersøkelse - Undersøkelse av Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma
16/25	Orientering om kurs
17/25	Oppdatert årsplan og møteplan 2025

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Loppa kommune	Saksbehandler:	Tom Øyvind Heitmann
Møtedato:	5. juni 2025	J.nr:	KUSEK01975

Sak 12/25

GODKJENNING AV INNKALLING

Saksdokumenter:

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner innkallingen.

Saksopplysninger:

I vedtatt reglement for kontrollutvalget framgår det at godkjenning av innkalling og saksliste skjer som egne saker innledningsvis i møtet.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet foreslår at kontrollutvalget godkjenner innkallingen.

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Loppa kommune	Saksbehandler:	Tom Øyvind Heitmann
Møtedato:	5. juni 2025	J.nr:	KUSEK01976

Sak 13/25

GODKJENNING AV SAKSLISTE

Saksdokumenter:

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner sakslisten.

Saksopplysninger:

I vedtatt reglement for kontrollutvalget framgår det at godkjenning av innkalling og saksliste skjer som egne saker innledningsvis i møtet.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet foreslår at kontrollutvalget godkjenner sakslisten.

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Loppa kommune	Saksbehandler:	Tom Øyvind Heitmann
Møtedato:	5. juni 2025	J.nr:	KUSEK01977

Sak 14/25

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA FORRIGE MØTE

Saksdokumenter:

- Godkjent protokoll fra møte 28. mai 2025

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner protokollen fra forrige møte.

Saksopplysninger:

I vedtatt reglement for kontrollutvalget framgår det at protokollen godkjennes per epost eller digitalt av møtende medlemmer/varamedlemmer. Det framgår videre at godkjent protokoll skal sendes til utvalgets medlemmer/varamedlemmer, ordføreren, kommunedirektøren og oppdragsansvarlige revisorer. Det framgår også at godkjent protokoll legges fram til gjennomgang/orientering på det etterfølgende møte i kontrollutvalget.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet foreslår at kontrollutvalget godkjenner protokollen fra forrige møte.

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Loppa kommune	Saksbehandler:	Tom Øyvind Heitmann
Møtedato:	5. juni 2025	J.nr:	KUSEK01974

Sak 15/25

RAPPORT ETTER UNDERSØKELSE - UNDERSØKELSE AV LOPPA KOMMUNES KJØP AV VARER OG TJENESTER FRA RØRLEGGERFIRMA

Saksdokumenter:

- Rapport - Undersøkelse av Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma, KomRev Nord IKS, datert 25. mai 2025 (vedlagt)
- Sak 10/25 på møte i kontrollutvalget 28. mai 2025 - Status i bestilt undersøkelse av Loppa kommunes kjøp av rørleggertjenester (ikke vedlagt)
- Svar fra kommunedirektøren på forespørsel fra sekretariatet til kommunedirektøren - Vedrørende revisjonens rapportering til kontrollutvalget om status i undersøkelser Loppa kommune, datert 16. mars 2025 (ikke vedlagt)
- Forespørsel fra sekretariatet til kommunedirektøren - Vedrørende revisjonens rapportering til kontrollutvalget om status i undersøkelser Loppa kommune, datert 5. mars 2025 (ikke vedlagt)
- Notat fra revisjonen (KomRev Nord IKS) - Orientering om status i undersøkelser vedrørende kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma, datert 4. mars 2025 (ikke vedlagt)
- Kontrollutvalgets vedtak om bestilling av rapport etter undersøkelse - Undersøkelse av Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma - sak 27/24 på møte 22. oktober 2024 (ikke vedlagt)
- Kontrollutvalgets vedtak om oppstart av undersøkelse – Innhenting av tilbud og prosjektskisse fra revisjonen (KomRev Nord IKS) - Undersøkelse av Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma – sak 25/24 på møte 5. september 2024 (ikke vedlagt)
- Kontrollutvalgets vedtak om oppstart av undersøkelse – Sak til kommunestyret med anmodning om særskilte midler til å gjøre en undersøkelse/forvaltningsrevisjon – sak 13/24 på møte 11. juni 2024 (ikke vedlagt)
- Diverse orienteringssaker i kontrollutvalget om fakturaer og innkjøp fra rørleggerfirma (ikke vedlagt)

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget viser til utvalgets bestilte rapport fra KomRev Nord IKS etter undersøkelse av Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma, datert 25. mai 2025.

Kontrollutvalget oversender sak om rapport etter denne undersøkelsen til kommunestyret med følgende innstilling:

Kontrollutvalget viser til utvalgets bestilte rapport fra KomRev Nord IKS etter undersøkelse av Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma, datert 25. mai 2025.

Kontrollutvalget oversender sak om rapport etter denne undersøkelsen til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret viser til sak fra kontrollutvalget om rapport etter undersøkelse av Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma.

Kommunestyret merker seg at det i rapporten framgår at Loppa kommune ved kjøp fra rørleggerselskapet ikke i alle tilfeller har overholdt sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Kommunestyret merker seg videre at kjøp fra leverandøren ikke i alle tilfeller har vært gjort i henhold til gjeldende rammeavtale.

Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets forslag til oppfølging etter denne undersøkelsen, og ber kommunedirektøren gjøre følgende:

- *Sikre at det ikke gjøres avrop på rammeavtaler som er utløpt i tid, mengde/volum eller verdi*
- *Sikre at enkeltanskaffelser gjennomføres i henhold til regelverket, herunder blant annet at regelverkets grunnleggende prinsipper om konkurranse etterleves*
- *Dokumentere egne vurderinger i de tilfellene kommunen mener at de etter anskaffelsesregelverket har hjemmel til å gjennomføre anskaffelser uten forutgående konkurranse*
- *Revidere og oppdatere kommunale reglementer i tråd med gjeldende regelverk, herunder særlig regelverket om offentlige anskaffelser*

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Kontrollutvalget i Loppa kommune har ved flere anledninger (over flere år) behandlet saker som gjelder kommunens innkjøp fra og utbetalinger til rørleggerselskapet Dan Berg AS.

Kontrollutvalget har ved tre anledninger i perioden 2023-2024 fått informasjon fra kommunen om bakgrunnen for kommunens kjøp av tjenester fra selskapet, om hvilke avtaler som foreligger mellom kommunen og selskapet og om konkrete prosjekter hvor selskapet er brukt. Kontrollutvalget er også blitt forelagt konkrete fakturaer.

I sak 13/24 på møte 11. juni 2024 viste kontrollutvalget til at flere spørsmål fortsatt fremsto som ubesvarte, og at det var behov for å gjøre nærmere undersøkelser av enkelte forhold. Dette knyttet seg blant annet til behovskartlegging, bestilling, regelverket for offentlige anskaffelser, kommunens innkjøpsreglement, kommunens rammeavtale med selskapet samt regelverket for selvkost.

I sak 25/24, behandlet i møte 5. september 2024, vedtok kontrollutvalget at sekretariatet skulle be KomRev NORD om et tilbud på undersøkelser av de ovenfor nevnte forhold.

Tilbud, og en overordnet prosjektplan for undersøkelsen, ble oversendt fra revisor til sekretariatet, og vedtatt i kontrollutvalget i møte 22. oktober 2024 i sak 27/24.

I sak 27/24 (og tidligere sak) vedtok kontrollutvalget også at finansieringen av denne undersøkelsen skulle skje ved bruk av budsjettpost «Kjøp fra andre» på kr 200.000, jf. kontrollutvalgets budsjett for 2024. Avtale ble etter dette signert av Loppa kommune ordfører og leder i kontrollutvalget, samt KomRev Nord IKS ved administrerende direktør.

Bestilling av undersøkelse og rapport ble sendt til revisor den 28. oktober 2024, og ferdig rapport ble mottatt 25. mai 2025.

Underveis i undersøkelse har revisor rapportert til kontrollutvalget om utfordringer med å motta svar, dokumenter og opplysninger fra kommunen, noe som har forsinket gjennomføringen av undersøkelsen. Vi viser i den sammenheng blant annet til sak 10/25 på møte i kontrollutvalget 28. mai 2025.

Problemstillinger og tema

Av rapporten framgår det at revisor har gjort sin undersøkelse med utgangspunkt i kontrollutvalgets vedtatte/bestilte problemstillinger:

1. Oversikt over Loppa kommunes utbetalinger til rørleggerselskapet Dan Berg AS i perioden 2022-2024.
2. Beskrivelse av hvilke oppdrag Loppa kommune har gitt til rørleggerselskapet i perioden 2022-2024, herunder på hvilke av kommunens investeringsprosjekter selskapet har levert tjenester.

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

3. Har Loppa kommune ved kjøp fra rørleggerselskapet overholdt sentrale bestemmelser i regelverket om offentlige anskaffelser og kommunens egne reglementer, herunder om
 - lov og forskrift om offentlige anskaffelser er overholdt
 - kommunens økonomireglement er overholdt
 - kommunens delegasjonsreglement er overholdt
 - kjøp har vært gjort i henhold til gjeldende rammeavtale
4. Har Loppa kommune ved kjøp av tjenester fra rørleggerselskapet overholdt sentrale økonomibestemmelser, herunder
 - lovkrav til regnskapsføring og bokføring
 - regler om selvkost
 - bestemmelser i kommunens økonomireglement

Relevant regelverk

I rapporten framgår det at revisor har gjort sine vurderinger på grunnlag av utvalgte bestemmelser i følgende regelverk med mer:

- Lov om offentlige anskaffelser
- Lov om kommuner og fylkeskommuner
- Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg
- Forskrift om offentlige anskaffelser
- Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunal gebyrer
- Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.
- Delegasjonsreglement, Loppa kommune
- Økonomireglement, Loppa kommune
- Innkjøpsreglement, Loppa kommune
- Rammeavtaler, Loppa kommune

Metode og datamateriale

I rapporten redegjør revisor for metode, datamateriale og avgrensninger i undersøkelsen.

Oppsummering av revisors funn, vurderinger og konklusjoner

Nedenfor gjengir vi noen av revisors funn, vurderinger og konklusjoner:

1. Oversikt over Loppa kommunes utbetalinger til rørleggerselskapet Dan Berg AS i perioden 2022-2024.

Utdrag fra revisors rapport:

«Vi har, i tråd med bestillingen fra kontrollutvalget, avgrenset våre undersøkelser til å gjelde tidsperioden 2022 – 2024. Revisor har i Loppa kommunes regnskap funnet at Dan Berg AS har

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

fått utbetalinger på bakgrunn av totalt 72 fakturaer i perioden 2022-2024. En oversikt over totale utbetalinger per år er gitt i nedenstående tabell [...]:»

Utbetalinger per år	
2022	12 737 307,00
2023	9 092 900,54
2024	2 264 400,26

2. Beskrivelse av hvilke oppdrag Loppa kommune har gitt til rørleggerselskapet i perioden 2022-2024, herunder på hvilke av kommunens investeringsprosjekter selskapet har levert tjenester.

Utdrag fra revisors rapport:

Investering

Prosjekt	Beløp
Bergsfjord skole	36 051,20
Skarven læringssenter	5 144,81
Høgtun skole	96 779,20
Brudd på hovedledning/VBA	1 902 432,8
Hovedplan vann	8 793 726,8
Reservevannskilde Øksfjord	2 444 884,8
Hovedplan avløp	2 645 246,80
Uten prosjektnummer	422 601,6

Utgiftene til de ulike investeringsprosjektene fordeles seg på følgende måte de undersøkte årene:

Prosjekt	2022	2023	2024
Bergsfjord skole	36 051,2	0	0
Skarven læringssenter	0	0	5 144,81
Høgtun skole	0	96 779,20	0
Brudd på hovedledning/VBA	1 756 767,2	145 665,5	0
Hovedplan vann	5 582 780,8	2 207 270	1 003 676
Reservevannskilde Øksfjord	2 444 884,8	0	0
Hovedplan avløp	0	2 645 246,6	0
Uten prosjektnummer	268 165,6	0	0

Drift

Art	Artt	Beløp
11200	Samlepost for annet forbruksmateriell	15 537,60
11720	Vedlikehold/service/reparasjoner	13 260,00
11900	Husleier	10 064,80
11960	Avgifter og gebyrer	280,0
12300	Vedlikehold, påkostning nybygg	1 158 408,14
12320	Vedlikehold bygg-/anleggstj.	18 403
12350	VVS-tj. og EL	250 130,2
12400	Serviceavtaler og reparasjoner	1 592 916,45
12500	Vedlikeholdsmateriell	66 55,2

3. Har Loppa kommune ved kjøp fra rørleggerselskapet overholdt sentrale bestemmelser i regelverket om offentlige anskaffelser og kommunens egne reglementer?

Utdrag fra revisors rapport:

«På bakgrunn av ovenstående funn og vurderinger er revisors konklusjon at Loppa kommune har ved kjøp fra rørleggerselskapet ikke i alle tilfeller overholdt sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Kjøp fra leverandøren har ikke i alle tilfeller vært gjort i henhold til gjeldende rammeavtale.»

4. Har Loppa kommune ved kjøp av tjenester fra rørleggerselskapet overholdt sentrale økonomibestemmelser?

Utdrag fra revisors rapport:

«Revisor har ingen indikasjoner på at det er gjort utbetalinger til Dan Berg AS som ikke er utgiftsført i drifts- eller investeringsregnskap. Revisors konklusjon er således at Loppa kommune har overholdt sentrale lovkrav til regnskapsføring og bokføring.»

«De investeringsprosjektene hvor kommunen har betydelige utbetalinger til Dan Berg AS, og som er ført i selvkostregnskap, er etter revisors vurderinger kostnader knyttet til vann og avløp, som kan føres i selvkostområdet. Revisors vurdering er følgelig at Loppa kommune har overholdt sentrale bestemmelser om selvkost. Det understrekes at det ikke er gjort en fullstendig gjennomgang av kommunens praksis opp mot alle bestemmelser i selvkostregelverket. Vi understreker også at konklusjonen bygger på informasjon innhentet fra kommunen selv om kommunens regnskaper.»

Revisors anbefalinger

I rapporten presenterer revisor følgende anbefalinger:

«På bakgrunn av funn, vurderinger og konklusjoner i denne undersøkelsen finner revisor grunn til å gi følgende anbefalinger:

Loppa kommune anbefales å:

- *Sikre at det ikke gjøres avrop på rammeavtaler som er utløpt i tid, mengde/volum eller verdi*
- *Sikre at enkeltanskaffelser gjennomføres i henhold til regelverket, herunder blant annet at regelverkets grunnleggende prinsipper om konkurranse etterleves*
- *Dokumentere egne vurderinger i de tilfellene kommunen mener at de etter*
- *anskaffelsesregelverket har hjemmel til å gjennomføre anskaffelser uten forutgående konkurranse*
- *Revidere og oppdatere kommunale reglementer i tråd med gjeldende regelverk, herunder særlig regelverket om offentlige anskaffelser»*

Kommunedirektørens uttalelse til rapporten

I rapporten framgår det at Loppa kommune v/kommunedirektøren er gitt anledning til å uttale seg til rapporten, og kommunedirektøren har som følge av dette avgitt uttalelse den 23. mai 2025. Kommunedirektørens uttalelse fremgår i sin helhet i rapporten.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatets vurderinger tar utgangspunkt i kontrollutvalgets vedtak om bestilling av denne undersøkelsen, samt funn i rapporten. Sekretariatets vurdering tar også utgangspunkt i enkelte krav til revisor i lov og forskrift.

Bestilling og problemstillinger:

Sekretariatet vurderer det slik at rapporten er i tråd med kontrollutvalgets bestilling, og svarer på de problemstillingene (spørsmålene) som kontrollutvalget vedtok at undersøkelsen skulle gjøres på grunnlag av.

Kontradiksjon:

Revisor har gitt Loppa kommune v/kommunedirektøren anledning til å uttale seg til rapporten.

Vedrørende revisors uavhengighet:

I rapporten skriver revisor at revisor i gjennomføringen av undersøkelsen har fulgt krav til revisors uavhengighet som følger av kommuneloven § 24-4 og av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Det framgår videre at revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Loppa kommune, og konkluderer med at revisor ikke kjenner til forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.

Leveringstid:

I kontrollutvalgets vedtak om bestilling av denne undersøkelsen - samt signert avtale – framgår det at leveringsfrist er satt til utgangen av 2024. Revisor oversendte rapporten til kontrollutvalget v/sekretariatet den 25. mai 2025. Rapporten er derfor i utgangspunktet ikke levert i tråd med kontrollutvalgets vedtatte frist. Imidlertid er det fra revisors side dokumentert at denne forsinkelsen skyldes forhold utenfor revisors kontroll – det vi si utfordringer med å få svar, dokumenter og opplysninger fra kommunen.

Sekretariatets vurderinger i tilknytning til funn i rapporten:

Sekretariatet viser til rapporten etter undersøkelsen, samt saksopplysningene i dette saksframlegget.

Sekretariatet merker seg revisors funn, vurderinger og konklusjoner og foreslår at kontrollutvalget gjør følgende vedtak med innstilling til kommunestyret:

Kontrollutvalget viser til utvalgets bestilte rapport fra KomRev Nord IKS etter undersøkelse av Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma, datert 25. mai 2025.

Kontrollutvalget oversender sak om rapport etter denne undersøkelsen til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret viser til sak fra kontrollutvalget om rapport etter undersøkelse av Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma.

Kommunestyret merker seg at det i rapporten framgår at Loppa kommune ved kjøp fra rørleggerselskapet ikke i alle tilfeller har overholdt sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Kommunestyret merker seg videre at kjøp fra leverandøren ikke i alle tilfeller har vært gjort i henhold til gjeldende rammeavtale.

Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets forslag til oppfølging etter denne undersøkelsen, og ber kommunedirektøren gjøre følgende:

- *Sikre at det ikke gjøres avrop på rammeavtaler som er utløpt i tid, mengde/volum eller verdi*
- *Sikre at enkeltanskaffelser gjennomføres i henhold til regelverket, herunder blant annet at regelverkets grunnleggende prinsipp om konkurranse etterleves*
- *Dokumentere egne vurderinger i de tilfellene kommunen mener at de etter anskaffelsesregelverket har hjemmel til å gjennomføre anskaffelser uten forutgående konkurranse*
- *Revidere og oppdatere kommunale reglementer i tråd med gjeldende regelverk, herunder særlig regelverket om offentlige anskaffelser*

Undersøkelse av Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma

Loppa kommune

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalget i Loppa kommune har KomRev NORD gjennomført en av undersøkelse av kommunens kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirmaet Dan Berg AS

Krav til revisors uavhengighet følger av kommuneloven § 24-4 og av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16, 17, 18 og 19. Før igangsetting av undersøkelsene har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor Loppa kommune. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Vi takker Loppa kommune for samarbeidet i forbindelse med våre undersøkelser.

Hammerfest, 25.5.2025

Margrete Mjølhus Kleiven
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor
Ansvarlig for kvalitetssikring

Tone Jæger Karlstad
Prosjektleder, forvaltningsrevisor

Laina Karlsen
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

Innhold

1	Bakgrunn og bestilling	3
2	Problemstillinger og relevant regelverk	3
2.1	Problemstillinger.....	3
2.2	Relevant regelverk	3
3	Metode, datamateriale og avgrensing	8
4	Kjøp fra Dan Berg AS	9
4.1	Utbetalinger.....	9
4.2	Prosjekter og oppdrag	10
4.2.1	Brudd på hovedvannledning	10
4.2.2	Hovedplan vann	10
4.2.3	Reservevannkilde Øksfjord.....	10
4.2.4	Hovedplan avløp	10
4.2.4	Drift.....	10
4.4	Rammeavtale. Forholdet til regelverket om offentlige anskaffelser.....	11
4.5	Fakturahåndtering	12
4.5.1	Attestasjon og anvisning av faktura	12
4.5.2	Bilagskontroll.....	12
4.6	Regnskapsføring og selvkost	13
4.6.1	Faktura 13234	13
4.8	Forholdet til delegasjonsreglement	14
5	Oppsummering, vurderinger og konklusjoner	15
6	Uttalelse	18
7	Anbefalinger	20

1 BAKGRUNN OG BESTILLING

Kontrollutvalget i Loppa kommune har ved flere anledninger behandlet saker som gjelder kommunens utbetalinger til rørleggerselskapet Dan Berg AS. Kontrollutvalget har ved tre anledninger i perioden 2023-2024 fått informasjon om bakgrunnen for kommunens kjøp av tjenester fra selskapet, om hvilke avtaler som foreligger mellom kommunen og selskapet og om konkrete prosjekter hvor selskapet er brukt. Kontrollutvalget er også blitt forelagt konkrete fakturaer. I sak 13/24 viste kontrollutvalget til at flere spørsmål fortsatt fremsto som ubesvarte, og at det var behov for å gjøre nærmere undersøkelser av enkelte forhold. Dette knyttet seg blant annet til behovskartlegging, bestilling, regelverket for offentlige anskaffelser, kommunens innkjøpsreglement, kommunens rammeavtale med selskapet samt regelverket for selvkost. I sak 25/24, behandlet i møte 5. september 2024, vedtok kontrollutvalget at sekretariatet skulle be KomRev NORD om et tilbud på undersøkelser av de ovenfor nevnte forhold. Tilbud, og en overordnet prosjektplan for undersøkelsene, ble oversendt fra revisor til sekretariatet, og vedtatt i kontrollutvalget i møte 22.10.2024 under sak 27/24.

2 PROBLEMSTILLINGER OG RELEVANT REGELVERK

2.1 Problemstillinger

For denne undersøkelsen gjelder følgende problemstillinger:

1. *Oversikt over Loppa kommunes utbetalinger til rørleggerselskapet Dan Berg AS i perioden 2022-2024.*
2. *Beskrivelse av hvilke oppdrag Loppa kommune har gitt til rørleggerselskapet i perioden 2022-2024, herunder på hvilke av kommunens investeringsprosjekter selskapet har levert tjenester.*
3. *Har Loppa kommune ved kjøp fra rørleggerselskapet overholdt sentrale bestemmelser i regelverket om offentlige anskaffelser og kommunens egne reglementer, herunder om*
 - *lov og forskrift om offentlige anskaffelser er overholdt*
 - *kommunens økonomireglement er overholdt*
 - *kommunens delegasjonsreglement er overholdt*
 - *kjøp har vært gjort i henhold til gjeldende rammeavtale*
4. *Har Loppa kommune ved kjøp av tjenester fra rørleggerselskapet overholdt sentrale økonomibestemmelser, herunder*
 - *lovkrav til regnskapsføring og bokføring*
 - *regler om selvkost*
 - *bestemmelser i kommunens økonomireglement*

2.2 Relevant regelverk

Regelverket om offentlige anskaffelser. Interne reglementer

Loppa kommunes økonomireglement er vedtatt i kommunestyret 7.5.2004. Reglementet er ikke oppdatert eller revidert etter vedtakelsen. Om innkjøpsregler fremgår det at alle typer innkjøp skal følge lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser, med tilhørende forskrifter. Bestemmelsen viser til tidligere gjeldende lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Kommunen har også et innkjøpsreglement vedtatt i kommunestyret 25.5.2012. Også dette reglementet viser til lov og forskrift som på nåværende tidspunkt ikke lenger er gjeldende. Regelverkets hovedprinsipper er imidlertid ikke endret ved vedtakelse av ny lov.

Loppa kommune er bundet av lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrift. Det vil si at kommunen, ved innkjøp av varer, tjenester og bygge- og anleggskontrakter med samlet verdi over kr 100 000 skal overholde bestemmelsene som fremgår av dette regelverket. Det følger av kommuneloven § 25-1 at kommunedirektøren har det overordnede ansvaret for at lover og forskrifter følges. Anskaffelsesregelverket skal bidra til at offentlige aktører velger sine leverandører på en måte som sikrer mest mulig effektiv ressursbruk samtidig som leverandørene likebehandles. Regelverket skal også bidra til at det offentlige opptrer med stor integritet slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.

Om ansvar og delegasjon fremgår det av kommunens innkjøpsreglement at rådmannen er ansvarlig for alt innkjøp i kommunen og for at alle medarbeidere som deltar i anskaffelser gjøres kjent med og følger reglementet. Videre at rådmannen også innehar myndighet som innkjøpsleder. Alle innkjøp over 100 000 kroner skal konfereres med innkjøpsleder.

Undersøkelsene som presenteres i denne rapporten, har rettet seg mot blant annet kommunens etterlevelse av regelverket om offentlige anskaffelser ved konkrete kjøp. Regelverket er omfattende, og inneholder en rekke detaljerte bestemmelser om planlegging og gjennomføring av anskaffelser. Det vil trekke for langt innenfor rammene av denne undersøkelsen, å vurdere kommunens anskaffelsespraksis opp mot alle relevante bestemmelser i regelverket. Etter lov om offentlige anskaffelser § 4 skal oppdragsgiveren opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarehet og forholdsmessighet. Innholdet i prinsippene er nærmere presisert i forarbeidene til bestemmelsen, og flere enkeltbestemmelser i regelverket gir anvisning på fremgangsmåter for å sikre ivaretagelse av kravene. Vi har ansett det hensiktsmessig å innrette undersøkelsene mot etterlevelse av regelverkets grunnleggende prinsipper. I det følgende gis en kortfattet redegjørelse for prinsippene.

Det grunnleggende prinsippet om *konkurranse* skal sikre at alle potensielle leverandører har de samme mulighetene til å oppnå kontrakter med det offentlige og bidra til at det offentlige foretar effektive anskaffelser. Prinsippet innebærer at oppdragsgiver må gjøre anskaffelsen kjent for et rimelig antall leverandører. Klagenemda for offentlige anskaffelser (KOFA) har uttalt at oppdragsgiver som hovedregel bør kontakte minst tre leverandører, men dette kan ikke gjelde absolutt¹. Hvor langt denne plikten strekker seg må vurderes konkret, og *forholdsmessighetsprinsippet*, som vi forklarer nedenfor, vil være avgjørende. For anskaffelser med verdi over kr 1,3 millioner ekskl. mva., er det krav om at konkurransen skal kunngjøres i Doffin² jf. anskaffelsesforskriften § 8-17 (1) og for anskaffelser over EØS-terskelverdiene³ er det også krav om kunngjøring i TED-databasen⁴, jf. anskaffelsesforskriften § 21-1. For kommunens anskaffelser knyttet til utøvelsen av forsyningsaktiviteter, herunder for eksempel forsyning av drikkevann, gjelder Forskrift 12.8.2016 nr. 975 om innkjøpsregler i forsyningssektorene (forsyningsforskriften). Etter § 17-1 i denne forskriften skal alle anskaffelser som overstiger EØS-terskelverdiene publisere kunngjøringer i Doffin i samsvar med skjemaer fastsatt av departementet. Doffin videresender kunngjøringene til TED-databasen. EØS-terskelverdien for anskaffelser etter forsyningsforskriften er satt til 4,6 millioner kroner ekskl. mva. for vare- og tjenstekontrakter og plan- og designkonkurranser,

¹ KOFA 2009/6

² Database for offentlige anskaffelser

³ 2,3 millioner ekskl. mva. for andre oppdragsgiveres vare- og tjenstekontrakter og plan- og designkonkurranser, 57,8 millioner ekskl. mva. for bygge- og anleggskontrakter

⁴ Tenders Electronic Daily, Europas offentlige kunngjøringsdatabase

samt 10,4 millioner kroner ekskl. mva. for kontrakter om særlige tjenester og helse- og sosialtjenester⁵.

Også av kommunens innkjøpsreglement fremgår det at ethvert kjøp, så sant det er mulig, skal baseres på konkurranse. Videre at det er den enkelte utfører som er ansvarlig for å dokumentere at det skjer, og som har bevisbyrden for det.

Oppdragsgiver plikter å *likebehandle* leverandører. Dette innebærer at alle potensielle leverandører skal gis samme muligheter og at oppdragsgiver ikke kan diskriminere eller prioritere leverandører på grunnlag av nasjonalitet eller lokal tilhørighet. Prinsippet er til hinder for både direkte forskjellsbehandling (for eksempel at en leverandør blir vurdert foran en annen på bakgrunn av lokal tilhørighet) og indirekte forskjellsbehandling (en tilsynelatende nøytral bestemmelse, for eksempel et kvalifikasjonskrav eller en kravspesifikasjon, utformes sånn at den i praksis avskjærer enkelte leverandører fra å levere tilbud på bakgrunn av for eksempel lokal tilhørighet).

Forutberegnelighetsprinsippet innebærer for anskaffelser etter forskriftens del I at oppdragsgivers angivelse av hvordan anskaffelsen skal gjennomføres, er bindende. Oppdragsgiver må gi informasjon til leverandørene om hva som anskaffes, hvilke kriterier som ligger til grunn for valget av leverandør, og hvordan anskaffelsen skal gjennomføres.

Kravet om *etterprøvnbarhet* henger tett sammen med prinsippet om forutberegnelighet. Oppdragsgiver må sørge for at viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen begrunnes og dokumenteres. For alle anskaffelser, også anskaffelser som kun skal følge forskriftens del I, plikter oppdragsgiver å føre anskaffelsesprotokoll. Protokollen skal inneholde opplysninger om vesentlige forhold for gjennomføring av anskaffelsen, jf. anskaffelsesforskriften § 7-1. Vesentlige forhold kan være vurderinger og beslutninger om forhandlinger, utvelgelse av leverandører, tildeling av kontrakt og avlysning av konkurransen. Også kommunens innkjøpsreglement inneholder bestemmelser om føring av anskaffelsesprotokoll, herunder at det skal føres protokoll fra hele anskaffelsesprosessen, og at protokollen skal lagres i kommunens arkiv.

Forholdsmessighetsprinsippet regulerer gjennomslagskraften til de øvrige prinsippene. Plikter og rettigheter som utledes av andre prinsipper, må tilpasses den enkelte anskaffelsens art og omfang. Jo mindre og enklere en anskaffelse er, dess mindre vidtrekkende prosedyrekrav kan utledes av de øvrige prinsippene. På den annen side innebærer forholdsmessighetsprinsippet at kravene som oppdragsgiver stiller til leverandørene, må stå i forhold til anskaffelsen. Oppdragsgiveren skal ikke stille strengere krav enn det som er nødvendig for å realisere formålet med anskaffelsen.

Særlig om rammeavtaler

Med rammeavtale menes i denne forbindelse en avtale som Loppa kommune, eventuelt sammen med andre oppdragsgivere, inngår med en eller flere leverandører, og som har til formål å fastsette kontraktsvilkårene for de kontrakter som kommunen skal inngå i løpet av en bestemt periode, særlig om pris og mengde⁶. Inngåelse av rammeavtaler skal, på lik linje med øvrige vare- og tjenestekontrakter, inngås i tråd med lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Når en rammeavtale er inngått i tråd med krav i nevnte regelverk, kan Loppa kommune som oppdragsgiver tildele kontrakter i samsvar med vilkårene i rammeavtalen, uten å gjøre ny kunngjøring. Det er dette som kalles å *gjøre avrop på rammeavtalen*. Konkurransen om å vinne

⁵ Jf. § 5-2

⁶ Jf. forskrift om offentlige anskaffelser § 4-1 i)

rammeavtalen dreier seg i realiteten om retten til å få levere de varene eller tjenestene som rammeavtalen omfatter, i hele den perioden som rammeavtalen varer⁷.

Rammeavtaler inngås som utgangspunkt for en tidsperiode på fire år. I kunngjøringen av konkurransen skal oppdragsgiver oppgi anslått mengde og/eller verdi, og den maksimale mengden og/eller den maksimale verdien som oppdragsgiver kan komme til å handle over avtalen. Med mengde menes her volum, vekt, antall o.l. Med verdi menes kronebeløp (ekskl. mva.). Tildeling av kontrakter etter rammeavtale med en leverandør, skal skje på grunnlag av de kontraktsvilkårene som ble avtalt ved inngåelse av rammeavtalen. Det vil si at oppdragsgiver må gjøre avrop på rammeavtalene innenfor de mengde- og verdiangivelsene som er avtalt i kontrakten. Når rammeavtalen utløper i tid, eller man har nådd den angitte maks grensen for mengde eller verdi, kan oppdragsgiver etter regelverket om offentlige anskaffelser ikke lengre gjøre avrop på rammeavtalen.

Under innkjøpsreglementets punkt 4 *Generelle krav til innkjøpsarbeidet* fremgår det at ved planlegging av en anskaffelse skal det alltid sjekkes om det foreligger en rammeavtale, og dersom det foreligger en rammeavtale skal den alltid benyttes.

Bestemmelser om bokføring og fakturahåndtering. Selvkost

Kommunens økonomireglement er vedtatt i kommunestyret i møte 7.5.2004, og er ikke revidert etter at det ble vedtatt i 2004. Reglementet inneholder bestemmelser om attestasjon og anvisning av fakturaer. Om anvisning fremgår det at utbetalinger som gjelder utgifter i henhold til kommunens budsjett, skal foretas av økonomiavdelingen. Før en slik utbetaling skjer, skal det foreligge en anvisning, det vil si en utbetalingsordre, fra den som har anvisningsmyndighet. Anvisningsmyndigheten tilligger rådmannen, som på sine vegne kan delegere denne myndigheten til andre. Ifølge reglementet skal den som har attestasjonsfullmakt påse at varer/tjenester er mottatt, og at det er overensstemmelse mellom faktura/regning og avtalt mengde og pris, samt at kontonummer og andre data er riktig påført. Om anvisningsmyndighet fremgår det at denne har ansvar for å etablere en tilfredsstillende kontroll, og at samtlige fakturaer/regninger skal attesteres og anvises av forskjellige personer.

Lov 16.3.2012 nr. 12 om kommunale vass- og avløpsanlegg (vass- og avløpsanleggslova) § 1 slår fast at nye vann- og avløpsanlegg skal være eid av kommunene. Med vann- og avløpsanlegg menes hovedledninger for vann og avløp, pumpestasjoner, høydebasseng, anlegg for håndtering og rensing av vann og avløp m.m. Av § 3 fremgår det at når en fast eiendom har tilknytning til kommunal vann- eller avløpsledning, har eieren plikt til å betale vann- og avløpsgebyr til kommunen. Gebyret skal være engangsgebyr for tilknytning, samt årlige gebyr, jf. § 4. Kommunen fastsetter størrelse på gebyrene i kommunen og gir nærmere regler for gjennomføring av gebyrvedtak og innkreving av gebyr, jf. § 5.

Om selvkost fremgår det av Lov 22.6.2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 15-1 at hvis det er fastsatt i lov eller forskrift at kommunale eller fylkeskommunale gebyrer ikke skal være større enn kostnadene ved å yte tjenesten, skal selvkost beregnes i samsvar med bestemmelsens andre til fjerde ledd. Samlet selvkost for en tjeneste skal tilsvare merkostnadene ved å yte tjenesten. Samlet selvkost skal fastsettes ut fra følgende prinsipper:

- a) Kostnadene skal beregnes ut fra gjennomførte transaksjoner og anskaffelseskost
- b) Investeringskostnadene skal beregnes ut fra avskrivningene på investeringene og beregnede rentekostnader.

⁷ <https://anskaffelser.no/avtaler-og-regelverk/rammeavtaler>

- c) Investeringskostnadene skal fordeles over den tiden investeringene forventes å være i bruk.

Nærmere bestemmelser om selvkost er gitt i Forskrift 11.12.2019 nr. 1731 om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften). Ifølge forskriften § 2 er selvkost kostnadene som direkte og indirekte gjelder produksjonen av tjenesten som det skal betales gebyr for, og omfatter både faste og variable drifts- og kapitalkostnader. Kostnader som påløper uavhengig av tjenesten, skal ikke inngå i selvkost. Forskriftens bestemmelser omhandler for en stor del hvordan selvkost skal beregnes. Det skal føres et selvkostbudsjett, som er en selvkostkalkyle basert på forventede kostnader og inntekter på selvkostområdet for en gitt periode frem i tid. Det er kun for tjenester som skal produseres til selvkost at utgifter kan føres i selvkostregnskapet. Dette betyr at utgifter til for eksempel vann og avløp kan føres i selvkostregnskap, mens utgifter til arbeid med kommunale veier skal holdes utenfor.

Delegasjonsreglement

Loppa kommune har et delegasjonsreglement som er publisert på kommunens nettsider. Dette er vedtatt i kommunestyret 31.10.2014. At reglementet er fra 2014 får den følge at det blant annet henvises til feil bestemmelser i kommuneloven, da det etter vedtakelse av delegasjonsreglementet er gitt ny kommunelov. Ifølge pkt. 2.2 er formålet med reglementet effektiv saksbehandling og bedre overordnet styring, klar ansvarsfordeling mellom folkevalgte organer og administrasjon, rettssikkerhet samt at politikerne får bedre anledning til å konsentrere seg om overordnede planer og styring.

Rådmannens generelle myndighet fremgår av pkt. 9.1 i reglementet. Etter denne har rådmannen innenfor sitt ansvarsområde fullmakt til å avgjøre alle saker som ikke er av prinsipiell betydning. Videre at hva som er prinsipiell betydning avgjøres ut fra vedtakets karakter og konsekvenser, og ut fra en vurdering av i hvilken utstrekning de mer prinsipielle sidene av den aktuelle avgjørelse må anses klarlagt ved lov, prinsippavgjørelser, instruks eller tidligere praksis. Videre under pkt. 9.2 fremgår det at rådmannen gis disponeringsfullmakt (anvisningsfullmakt) over kommunestyrets bevilgninger. Etter pkt. 2.7 i reglementet kan rådmannen delegere sin myndighet internt i administrasjonen, dersom ikke delegeringsvedtak/delegasjonsreglement uttrykkelig setter sperrer for dette.

Budsjett- og regnskapsforskriften

Forskrift 7.6.2019 nr. 714 om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv., heretter kalt budsjett- og regnskapsforskriften, regulerer blant annet det kommunale regnskapet. Forskriften inneholder en rekke bestemmelser, og det vil innenfor rammene av denne undersøkelsen føre for langt å gjøre vurderinger av kommunens praksis opp mot alle forskriftens bestemmelser. Dette vil heller ikke være relevant, undersøkelsens problemstillinger tatt i betraktning. Etter forskriftens § 2-1 a) skal driftsregnskapet omfatte utgifter til drift, og etter § 2-2 a) skal investeringsregnskapet inneholde utgifter til investering i anleggsmidler. Dette tilsier at utgifter som Loppa kommune har ved kjøp av varer og tjenester fra selskaper, herunder også rørleggerselskapet Dan Berg AS, skal utgiftsføres i kommunens regnskap under henholdsvis drift eller investering, alt etter hva utgiften omfatter. Det skal skilles tydelig mellom drift og investering i årsregnskap.

3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENŚING

I forbindelse med oppstart av undersøkelsene sendte revisor et oppstartsbrev til kommunedirektøren der vi ba om å få oppnevnt en kontaktperson i kommunen som vi kunne forholde oss til i gjennomføringen av undersøkelsene. Vi fikk oppnevnt økonomisjef i kommunen som kontaktperson, og avholdt et oppstartsmøte med vedkommende der vi informerte om undersøkelsen og startet med innhenting av informasjon. I undersøkelsene har vi basert oss på intervju og dokumentanalyse som metode. Intervjuer er gjennomført med økonomisjef og kommunalleder for teknisk, plan og næring.

Dokumentasjonen som våre undersøkelser bygger på, er blant annet kommunens interne reglementer herunder økonomireglement, innkjøpsreglement og delegasjonsreglement, rammeavtaler med Dan Berg AS, konkrete fakturaer og kommunens skriftlige informasjon om prosjekter selskapet har vært involvert i. For å besvare problemstillingene i undersøkelsen er det også innhentet data fra kommunens regnskap. Dette er data som KomRev NORD, i egenskap av å være kommunens revisor, har tilgang på. Kontaktrevisor og oppdragsansvarlig regnskapsrevisor for Loppa kommune har derfor, gjennom sine tilganger til regnskapet, bistått forvaltningsrevisor med innhenting av bilagslister og oversikter over utbetalinger fra kommunen til selskapet. Vi har også undersøkt tidligere gjennomførte bilagskontroller der bilag fra det aktuelle selskapet har vært kontrollert. På tidspunktet for ferdigstilling av denne rapporten var også revisjonen av kommunens regnskap for 2024 ferdigstilt. Informasjon fra dette arbeidet, herunder særlig på selvkostområdet, inngår også i rapportens datagrunnlag. Vi vurderer at datagrunnlaget som er innhentet, er tilstrekkelig gyldig og pålitelig for å gjøre de vurderinger og konklusjoner som treffes. For de tilfellene at vi vurderer at det ikke er relevant å gjøre vurderinger og treffe konklusjoner, tar vi tydelig forbehold om dette i rapporten.

Deler av undersøkelsen er på området for selvkost. Revisor understreker at undersøkelsene ikke er en fullstendig gjennomgang av kommunens praksis opp mot alle relevante selvkostbestemmelser i regelverket. Undersøkelsene retter seg mot fakturaer fra det aktuelle selskapet, nærmere bestemt hvorvidt kun fakturaer som gjelder selvkosttjenester er ført i selvkostregnskapet. Revisors undersøkelser retter seg mot Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra et eksternt selskap. Det understrekes at våre undersøkelser, herunder også våre vurderinger og konklusjoner, retter seg mot Loppa kommune som revidert enhet. Vi gjør ikke vurderinger av eller knytter konklusjoner til selskapets praksis.

Våre undersøkelser retter seg mot tidsperioden 2022 – 2024. Loppa kommune har i arbeidet med disse undersøkelsene informert om at kjøp gjort i perioden 2022 – 2023 er gjort med utgangspunkt i en gjeldende rammeavtale. Vi presiserer i den forbindelse at vi ikke har kunnet gjøre undersøkelser av hvert enkelt kjøp fra selskapet for å vurdere hvorvidt disse såkalte *avropene* faktisk har vært gjort med utgangspunkt i rammeavtale.

4 KJØP FRA DAN BERG AS

4.1 Utbetalinger

Vi har, i tråd med bestillingen fra kontrollutvalget, avgrenset våre undersøkelser til å gjelde tidsperioden 2022 – 2024. Revisor har i Loppa kommunes regnskap funnet at Dan Berg AS har fått utbetalinger på bakgrunn av totalt 72 fakturaer i perioden 2022-2024. En oversikt over totale utbetalinger per år er gitt i nedenstående tabell, deretter gis oversikter for utgifter sortert på investering og drift.

Utbetalinger per år	
2022	12 737 307,00
2023	9 092 900,54
2024	2 264 400,26

Investering

Prosjekt	Beløp
Bergsfjord skole	36 051,20
Skarven læringssenter	5 144,81
Høgtun skole	96 779,20
Brudd på hovedledning/VBA	1 902 432,8
Hovedplan vann	8 793 726,8
Reservevannskilde Øksfjord	2 444 884,8
Hovedplan avløp	2 645 246,80
Uten prosjektnummer	422 601,6

Utgiftene til de ulike investeringsprosjektene fordeler seg på følgende måte de undersøkte årene:

Prosjekt	2022	2023	2024
Bergsfjord skole	36 051,2	0	0
Skarven læringssenter	0	0	5 144,81
Høgtun skole	0	96 779,20	0
Brudd på hovedledning/VBA	1 756 767,2	145 665,5	0
Hovedplan vann	5 582 780,8	2 207 270	1 003 676
Reservevannskilde Øksfjord	2 444 884,8	0	0
Hovedplan avløp	0	2 645 246,6	0
Uten prosjektnummer	268 165,6	0	0

Drift

Art	Artt	Beløp
11200	Samlepost for annet forbruksmateriell	15 537,60
11720	Vedlikehold/service/reparasjoner	13 260,00
11900	Husleier	10 064,80
11960	Avgifter og gebyrer	280,0
12300	Vedlikehold, påkostning nybygg	1 158 408,14
12320	Vedlikehold bygg-/anleggstj.	18 403
12350	VVS-tj. og EL	250 130,2
12400	Serviceavtaler og reparasjoner	1 592 916,45

12500	Vedlikeholdsmateriell	66 55,2
-------	-----------------------	---------

I mars 2025 har kommunen selv gjennomgått fakturaer fra selskapet for *hele* 2024, og har kommet til at det er utbetalt totalt kr 4 473 000 til selskapet i 2024 fordelt på *avløp* (kr 466 000), *vann* (kr 3 896 000), *rammeavtale rørlegger tjenester* (kr 111 000) og *vei* (kr 34 000).

4.2 Prosjekter og oppdrag

Med utgangspunkt i ovenstående tabeller har revisor stilt nærmere spørsmål til kommunen om hva arbeidet på de ulike investeringsprosjektene omfatter. Vi har bedt om slik informasjon for de fire investeringsprosjektene der det etter vår vurdering er foretatt *relativt betydelige* utbetalinger; *Brudd på hovedvannledning/VBA*, *Hovedplan vann*, *Reservevannskilde Øksfjord* og *Hovedplan avløp*. For de utbetalingene som er utgiftsført i driftsregnskapet har vi spurt hvilke kjøp som er utgiftsført på 12300 *Vedlikehold*, *påkostning nybygg* og 12400 *Serviceavtaler og reparasjoner*.

Vi har også stilt spørsmål om hvem som har engasjert Dan Berg AS på de ulike prosjektene, om det er gjennomført konkurranse for arbeidet som Dan Berg AS har gjort på prosjektene, om kjøpene er gjort med utgangspunkt i en gjeldende rammeavtale, og hvem i kommunen som har innkjøps/bestillingsmyndighet ved bestillinger fra selskapet. I det følgende viser vi til kommunens redegjørelser for disse spørsmålene.

4.2.1 Brudd på hovedvannledning

Brudd på hovedledning/VBA	1 902 432,8
---------------------------	-------------

Utbetalingene til Dan Berg AS knytter seg til reparasjoner på brudd i hovedvannledningen. Kommunen opplyser at de har et gammelt nett med rør som gir jevnlig brudd.

4.2.2 Hovedplan vann

Hovedplan vann	8 793 726,8
----------------	-------------

Utbetalingene knytter seg ifølge kommunen til forskjellige jobber på vann-nettet. Slike jobber er typisk lekkasjesøk, utbedring av rørstrekk, nye kummer og koblinger.

4.2.3 Reservevannkilde Øksfjord

Reservevannkilde Øksfjord	2 444 884,8
---------------------------	-------------

Kommunen opplyser at det har blitt etablert en ekstra grunnvannskilde i Øksfjord. Tidligere har det bare vært hentet ut vann fra Vassdalsvannet, men med denne ekstravannkilden blir det ifølge kommunen mulig å forsyne deler av Øksfjord med vann uavhengig av Vassdalsvannet. Dan Berg AS har fått i oppdrag å utføre arbeid på dette prosjektet.

4.2.4 Hovedplan avløp

Hovedplan avløp	2 645 246,80
-----------------	--------------

Utbetalinger til Dan Berg AS under dette investeringsprosjektet er ifølge kommunen knyttet til utbedringer og oppgraderinger på avløpsnettet, for eksempel utbedring av rørbrudd eller reparasjon av pumper.

4.2.4 Drift

12400	Serviceavtaler og reparasjoner	1 592 916,45
12300	Vedlikehold, påkostning nybygg	1 158 408,14

Kommunens representanter opplyser om at utgifter ført på regnskapsart 12400 er reparasjoner av anlegg. Typisk arbeid her er utskiftning av rørstrekk, pumper, kummer og lignende. Utgifter ført på 12300 er nyetableringer av anlegg eller større endringer på anlegg slik som bygging av pumpehus, nye kummer, nye stikkledninger osv.

4.4 Rammeavtale. Forholdet til regelverket om offentlige anskaffelser

Loppa kommune har, de senere år, hatt to rammeavtaler med Dan Berg AS. Den ene avtalen er for *leie av maskiner og personell for perioden 2020 – 2023*. Verdien for denne avtalen er i konkurransegrunnlaget angitt å være ca. kr. 3 000 000. Den andre avtalen er for *kjøp av rørlegger tjenester inklusive materiell for perioden 16.9.2020 – 15.9.2023*. Av utvidet beskrivelse i konkurransegrunnlaget fremgår det at Loppa kommune har behov for rørlegger tjenester til løpende vedlikehold, rehabilitering og andre mindre prosjekter ved alle oppdragsgivers bygninger. Videre fremgår det at kommunen ønsker å inngå en 3-årig rammeavtale. Revisor kan ikke finne av konkurransegrunnlaget at det er oppgitt en omtrentlig verdi for avtalen. Det fremgår at årlig volum kan variere på bakgrunn av endringer i behov, bevilgninger, organisering og andre rammevilkår. Videre at oppdragsgiver ikke forplikter seg til et bestemt volum eller beløp. Det er imidlertid oppgitt hvilke produkter og materiell kommunen ønsker at oppdragsgiver skal inngi pristilbud på.

I perioden 2024 – 2025 har kommunen ikke hatt en gjeldende rammeavtale med Dan Berg AS, og kommunen har heller ikke en gjeldende rammeavtale med andre aktører innenfor området rørlegger tjenester. Revisor har spurt kommunen om arbeidet Dan Berg AS har gjort for kommunen i ovenfor nevnte tilfeller har vært gjort med utgangspunkt i gjeldende rammeavtaler. Kommunen informerer om at alt arbeidet som selskapet har gjort i 2022-2023 har vært gjort med på bakgrunn av rammeavtalen som kommunen hadde med selskapet. Videre at kommunen har fortsatt å bruke leverandøren etter utløp av rammeavtalene, og at arbeidet som er gjort i 2024 er gjort ved «*direktetildelinger uten konkurranse*». Kommunen opplyser videre om at «*Det er ingen av disse jobbene som Loppa kommune har hatt tid til å hente inn flere priser, da omtrent alt er akuttreparasjoner*». Kommunen opplyser om at det er driftsavdelingen hos kommunen som har engasjert rørleggerfirmaet til disse jobbene. Ovenstående tabell som viser utbetalinger per år på investeringsprosjekter, viser at det i 2024 er gjort utbetalinger på prosjektene *Skarven læringssenter* og *Hovedplan vann*. Dette indikerer at kommunen også på investeringsprosjekter har gjort bestillinger med utgangspunkt i utgått rammeavtale. Revisor tar forbehold om at slikt arbeid på investeringsprosjekter *kan* være igangsatt i 2023, og fakturert i 2024.

I intervju har representanter fra kommunen redegjort nærmere for kommunens bruk av selskapet. Dan Berg AS opplyses å være et selskap som har base i Alta, som er nabokommunen til Loppa. Selskapet har også tilstedeværelse i Øksfjord, ved at de har noen ansatte utplassert der. Ifølge kommunens representanter har det forekommet tilfeller der kommunen har ringt direkte til Dan Berg AS når det har vært bruk for å få utført arbeid knyttet til vei, vann og avløp, selv om det ikke foreligger en gyldig rammeavtale mellom partene. Informantene begrunner dette med at det tidligere har vært tilfeller hvor man har ringt rundt til flere ulike aktører uten å få svar, eller uten at de aktuelle aktørene har ønsket å påta seg oppdraget da det er noe reisevei. På bakgrunn av dette har det utviklet seg en praksis der man ringer rett til Dan Berg AS, fordi det da ifølge informantene er større sannsynlighet for at man får arbeidet raskt utført.

4.5 Fakturahåndtering

4.5.1 Attestasjon og anvisning av faktura

Økonomiavdelingen i Loppa kommune er organisert med en økonomisjef og to konsulenter. Den ene konsulenten har hovedansvar for fakturahåndtering. Fakturahåndteringen består i å motta innkomne faktura, videresende dem til behandling på riktig sted i organisasjonen, kontrollere faktura og sende den til utbetaling. Til slutt overføres betalingen til regnskap. Den andre konsulenten har hovedansvaret for daglig bokføring i regnskapet.

Loppa kommune bruker Visma som økonomisystem. En faktura som kommer inn til fakturamottaket, går i utgangspunktet igjennom tre uavhengige ledd; kontering, attestasjon og anvisning. Ifølge økonomisjefen hender det at konterer og attestant er samme person, men det skal alltid være en annen person som anviser til slutt. Det ligger sperringer i økonomisystemet som hindrer at attestant og anviser kan være samme person. Deretter kommer fakturaen tilbake til økonomiavdelingen for kontroll, blant annet opp mot art og ansvar. Det hender fakturaer sendes i retur dersom økonomiavdelingen ikke er enige i for eksempel arten som er brukt. Gjennom vårt løpende revisjonsarbeid i Loppa kommune gjøres det kontrollert tilknyttet kommunens rutiner for fakturahåndtering. Kontaktrevisor og oppdragsansvarlig regnskapsrevisor for Loppa kommune har ikke gjennom sitt løpende revisjonsarbeid avdekket svikt eller mangler i arbeidsdeling ved fakturahåndtering.

Revisor har spurt økonomisjefen om hvilke kontroller attestant skal gjøre i forbindelse med attestering av faktura. Økonomisjefen informerer om at attestanten skal kontrollere at oppdrag er utført eller at den aktuelle varen er kommet, og at fakturaen tilhører riktig prosjekt. Økonomisjefen opplyser om at det gis opplæring til alle med attestasjonsfullmakt. Som nevnt tidligere er det i den undersøkte perioden innkommet over 70 fakturaer til Loppa kommune fra Dan Berg AS for utført arbeid. Det er etter revisors vurdering ikke praktisk gjennomførbart å undersøke hvilke faktiske undersøkelser og kontroller som attestanten har gjort for den enkelte faktura.

4.5.2 Bilagskontroll

KomRev NORD gjennomfører bilagskontroller i Loppa kommunes regnskap gjennom året som en del av den løpende revisjonen. En bilagskontroll er en stikkprøvekontroll av et utvalg bilag opp mot følgende forhold:

- Original faktura (ikke kopi, purring etc.)
- Fakturaen er stilet til virksomheten
- Innkjøpet gjelder virksomheten (med andre ord ikke til privat bruk)
- At fakturaen inneholder organisasjonsnummer
- Fakturaen er tilstrekkelig spesifisert, det vil si at den viser hva som er kjøpt
- Riktig kontoklasse og riktig føring med tanke på drift/investering
- Riktig KOSTRA-art og funksjon
- Riktig mva.-kode
- Fakturaen er attestert
- Fakturaen er anvist

Fakturaer fra leverandøren Dan Berg AS er undersøkt i forbindelse med bilagskontroll for årene 2022, 2023 og 2024. Totalt 14 fakturaer med ulike beløpsstørrelser er undersøkt for denne perioden:

- 2022: 2 565 689,66 kr (kontroll gjennomført av annen revisor enn KomRev NORD)
- 2023: 1 853 054,4 kr

- 2024: 842 656 kr

I de gjennomførte bilagskontrollene er det ikke for noen fakturaer funnet avvik i henhold til de ovenfor opplistede kontrollpunktene.

4.6 Regnskapsføring og selvkost

Dataene som er innhentet vedrørende kommunens utbetalinger til Dan Berg AS, er hentet fra kommunens eget regnskap. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor for Loppa kommune har hentet disse dataene gjennom sine direkte tilganger til kommunens regnskap. Vi har ikke indikasjoner på at det finnes fakturaer eller utbetalinger fra Loppa kommune til Dan Berg AS som ikke er utgiftsført i regnskapet.

Loppa kommune har eksterne konsulenter som bidrar ovenfor kommunen med beregninger på selvkostområdet. Per nå brukes selskapet Kapital Kontroll, som ifølge egne hjemmesider tilbyr automatiske modeller for selvkost, samt tilgang til rådgivnings- og analysetjenester fra BDO⁸. KomRev NORD har per mai 2025 slutført revisjon av Loppa kommunes årsregnskap for 2024. I den forbindelse gjøres kontroller knyttet til selvkost. Revisor har i forbindelse med disse kontrollene ikke funnet noe å bemerke, og har vurdert at de inntekter og utgifter som er ført i selvkostregnskap i 2024 er utgifter som *kan* føres der i henhold til relevant regelverk; gebyrinntekter, direkte driftsutgifter fra kommunens regnskap (serviceavtaler og reparasjoner, kjøp av konsulent tjenester, lønn, strøm, lisenser), beregning på avskrivninger utstyr og anlegg, kalkulatoriske renter og indirekte driftskostnader. Revisor finner i regnskapet at Dan Berg AS er en sentral leverandør for kommunen innenfor disse områdene.

Når det gjelder kommunens bruk av Dan Berg AS på investeringsprosjekter, som vist til i tabeller ovenfor, er revisors vurdering at *Brudd på hovedledning/VBA, Hovedplan vann, Reservevannskilde Øksfjord og Hovedplan avløp* er investeringsprosjekter hvor utgifter skal belastes selvkostregnskapet. De øvrige investeringsprosjektene er etter revisors vurdering sannsynligvis ikke investeringer på selvkostområdet.

4.6.1 Faktura 13234

Dan Berg AS har 11.11.2023 sendt faktura til Loppa kommune pålydende kr 1 596 989,5 med 14 dagers betalingsfrist. Fakturaen er påført *Graving og utbedring av avløpsledninger i Vassdalen* og er ført på ansvarsområde 4440 *Avløpsanlegg* i kommunens regnskap. Dette er et ansvarsområde hvor utgifter skal føres til selvkost, noe som også er gjort for denne fakturaen.

Fakturaen gjelder graving og utbedringer av avløpsledning i Vassdalen. Arbeidet ble gjort fordi det ble brudd på avløpsledningen, og den ble derfor gravd opp og utbedret. Det ble også kjøpt inn noe materiell for videre utbedring, men denne utbedringen var per desember 2024 ikke fullført, slik at materiellet ligger på lager hos kommunen. Kontrollutvalget har stilt spørsmål knyttet til bruk av 50 tonn grus som fremgår av fakturaen.⁹ Kommunalsjef for teknisk, plan og næring informerer om at grus pakkes rundt rørene for temperaturisolering og for å hindre bevegelse i grunnen. Kommunalsjefens faglige vurdering er at mengden masse som er brukt, er forholdsmessig til arbeidet som er gjort, men at det også kan hende at noe er til overs og ligger på lager. Kommunalsjef informerer om at det ikke alltid er sånn at grus som graves opp i forbindelse med utbedringer, kan gjenbrukes, og at man derfor legger på ny grus.

⁸ <https://www.kapitalkontroll.no/selvkost>

⁹ Problemstillingen ble reist per e-post til revisor etter at prosjektet var igangsatt

Kontrollutvalget har også stilt spørsmål om den aktuelle fakturaen også omfatter kjøp av stikkrenne¹⁰. Kommunalsjefen mener at fakturaen ikke omfatter stikkrenne, og at stikkrenne i det samme området ble lagt ned senere på året. Stikkrenne skal ikke føres i selvkostregnskapet, men på ansarsområde *vei*, som ikke er et selvkostområde. Revisor har gjennomgått fakturaen, men vi har ikke tilstrekkelige faglige kvalifikasjoner til å kunne vurdere hvorvidt fakturaen faktisk omfatter kjøp av stikkrenne eller ikke.

Kontrollutvalget har også stilt spørsmål ved bruk av gravemaskin på denne fakturaen. Kommunalsjefen mener at det er maskiner som er brukt i forbindelse med utbedringen av avløpsledningen, og at leverandøren har høye timespriser på bruk av maskiner. Revisor har ikke faglige forutsetninger for å vurdere om timesprisen på bruk av gravemaskin har vært rimelig i det aktuelle tilfellet.

Utgiftene tilknyttet fakturaen er ført i selvkostregnskapet. Kommunens forklaringer er, som nevnt ovenfor, at arbeidet knytter seg til utbedring av avløpsledninger, som kan føres til selvkost. Spørsmålet fra kontrollutvalget er, så vidt revisor forstår, om det i den sammenheng også er gjort arbeid eksempelvis på vei som det ikke er anledning til å belaste selvkostregnskapet. Informasjonen som kommunen har gitt om denne fakturaen gjør det, etter revisors syn, utfordrende å fastslå hvorvidt det er gjort arbeid som går ut over det som kan belastes selvkostregnskapet. Det er ikke mulig for revisor å kontrollere hvilket arbeid som faktisk er gjort under den aktuelle fakturaen. Det er ikke intuitivt, for en person uten tilstrekkelige faglige kvalifikasjoner, å lese ut fra fakturaen hvorvidt arbeidet kun omfatter arbeid som kan belastes selvkostregnskapet. Det er heller ikke mulig for revisor å gjøre selvstendige undersøkelser av det faktiske arbeidet som er utført på anlegg, rørsystemer, veier o.l. i Loppa kommune. Dette vil kreve befaring og bistand fra personell med relevant faglig kompetanse. For dette spørsmålet må vi altså basere oss på den informasjonen som er gitt av Loppa kommune og som er gjengitt ovenfor.

Fakturaen er attestert og anvist på ordinært vis i kommunens økonomisystem, og bokført i kommunens regnskap. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor i KomRev NORD, samt kommunen selv, har analysert fakturaen og kan ikke finne avvik ved den eller andre forhold som det er grunn til å problematisere.

4.8 Forholdet til delegasjonsreglement

Kommunens representanter har informert om at det er driftsavdelingen som har engasjert rørleggerselskapet på de ovenfor nevnte prosjektene. Etter delegasjonsreglementet er rådmannen delegert myndighet innenfor sitt ansvarsområde til å avgjøre alle saker som ikke er av prinsipiell betydning. Myndigheten kan delegeres internt i administrasjonen. Revisor har stilt spørsmål til kommunedirektøren om det foreligger skriftlige delegasjoner fra kommunedirektøren og videre nedover i organisasjonen, enten generelt eller til driftsavdelingen spesielt. Tilbakemeldingen fra kommunedirektøren er at det ikke er utarbeidet eget reglement for videre administrativ delegering fra kommunedirektør og nedover. Det opplyses om at kommunen nå skal i gang med dette arbeidet. Vi har fått informasjon om at Loppa kommune er organisert slik at kommunedirektør og kommunalledere er innplassert i HTA¹¹ kapittel 3.4.1., og at øvrige ledere er innplassert i kapittel 3.4.2 hvor de i sin stilling har delegert budsjett-, økonomi- og personalansvar for sitt ansvarsområde. De har dermed det fulle ansvaret for sitt budsjett. Kommunalledere har igjen det fulle økonomiske ansvaret innenfor sin etat, og innenfor tildelte økonomiske ramme.

¹⁰ Problemstillingen ble reist per e-post til revisor etter at prosjektet var igangsatt

¹¹ Hovedtariffavtalen

5 OPPSUMMERING, VURDERINGER OG KONKLUSJONER

I ovenstående kapittel er det gitt en oversikt over Loppa kommunes utbetalinger til rørleggerselskapet Dan Berg AS i perioden 2022-2024, og det er gitt en beskrivelse av hvilke oppdrag Loppa kommune har gitt til selskapet i denne perioden, herunder på hvilke av kommunens investeringsprosjekter selskapet har levert tjenester. Disse oversiktene besvarer problemstilling 1 og 2 i disse undersøkelsene. Problemstillingene er deskriptivt formulert, som vil si at de besvares ved en kartlegging av de relevante fakta, uten at det gjøres vurderinger eller treffer konklusjoner på problemstillingene.

Funnene som presenteres ovenfor viser at det er gjort flere utbetalinger til Dan Berg AS, og at selskapet har vært engasjert på flere av kommunens investeringsprosjekter. Selskapet benyttes også til reparasjoner, utbedringer o.l., som er en del av kommunens daglige drift. Det er utvilsomt at utbetalingene som er gjort på enkelte av investeringsprosjektene, og utbetalinger som er ført i driftsregnskapet, er av en slik størrelse at kommunen ved kjøpet er bundet av regelverket om offentlige anskaffelser. De kjøpene som er gjort i 2022 og 2023 er, ifølge kommunen, gjort med utgangspunkt i en gjeldende rammeavtale. Våre funn viser imidlertid at det også er gjort utbetalinger til selskapet i 2024. Når disse utbetalingene er gjort, har det ikke foreligget en gyldig rammeavtale. I slutten av 2024 når revisor hentet ut tall fra regnskapet, var det totalt utbetalt kr 2 264 400,26 til leverandøren i 2024. I mars 2025 har kommunen selv gjennomgått fakturaer fra selskapet i *hele* 2024, og har kommet til at det er utbetalt totalt kr 4 473 000 til selskapet i 2024.

Kommunen har bekreftet overfor revisor at kjøp i 2024 er gjort som direkte anskaffelser uten forutgående kunngjøring eller andre former for konkurranseutsetting. Revisor tar forbehold om at noe arbeid kan være igangsatt i 2023, på et tidspunkt hvor kommunen fortsatt hadde en gyldig rammeavtale, og at fakturering ikke har skjedd før i 2024. Kjøp uten forutgående konkurranse er brudd på flere av regelverkets prinsipper, herunder særlig prinsippene om konkurranse og likebehandling. Prinsippene har som hensikt å ivareta formålet med regelverket; en effektiv bruk av samfunnets ressurser, og at det offentlige opptrer med integritet, slik at allmenheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.

Det er ikke i seg selv et brudd på anskaffelsesregelverket at det ikke foreligger nye rammeavtaler straks de gamle utløper. Loppa kommune er ikke pålagt gjennom regelverket å ha rammeavtaler. Når det ikke foreligger en gyldig rammeavtale, må det gjennomføres enkeltanskaffelser etter lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Imidlertid når kommunen fortsetter å gjøre avrop på utløpte rammeavtaler, slik det her er gjort i hele 2024, så medfører det at øvrige potensielle leverandører i markedet ikke får anledning til å tilby sine varer og tjenester til kommunen. En forlengelse av en rammeavtale kan være å betrakte som en vesentlig endring. En endring av kontrakt er vesentlig blant annet hvis endringen utvider kontraktens omfang betydelig.¹² Dersom en kommer til at forlengelse av avtalen utgjør en *vesentlig endring* i avtalen, medfører dette at anskaffelser foretatt over rammeavtalen etter at endringen er gjort, er å betrakte som ulovlige direkte anskaffelser. Slik ulovlig forlengelse av avtaler er i strid med regelverkets grunnleggende prinsipper om konkurranse, og om at leverandører i markedet skal likebehandles. Brudd på grunnleggende prinsipper i anskaffelsesregelverket kan innebære risiko for kommunen på flere områder, herunder nevnes både mulig erstatningsansvar, og omdømmetap i næringslivet og blant innbyggerne.

¹² Jf. FOA § 28-2 c.

På bakgrunn av ovenstående funn og vurderinger er revisors konklusjon at **Loppa kommune har ved kjøp fra rørleggerselskapet ikke i alle tilfeller overholdt sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Kjøp fra leverandøren har ikke i alle tilfeller vært gjort i henhold til gjeldende rammeavtale.**

Kommunens økonomireglement er ikke oppdatert på 21 år. Med tanke på utvikling og endringer i regelverket om offentlige anskaffelser som har skjedd siden 2004, er kommunens økonomireglement etter revisors vurdering ikke en særlig relevant kilde for å vurdere kommunens praksis opp mot. Eksempelvis har reglementet henvisning til et regelverk som er utgått, og dermed ikke lengre gjelder. Ut over dette har økonomireglementet ikke bestemmelser om innkjøp som er relevante for dette tilfellet. Revisor finner det derfor ikke relevant å vurdere hvorvidt anskaffelsene i seg selv har vært i tråd med bestemmelser om anskaffelser i kommunens økonomireglement.

Rådmannen i kommunen har ifølge pkt. 9.1 i delegasjonsreglementet fullmakt til, innenfor sitt ansvarsområde, å avgjøre alle saker som ikke er av prinsipiell betydning. Hva som er av prinsipiell betydning avgjøres ut fra vedtakets karakter og konsekvenser, og ut fra en vurdering av i hvilken utstrekning de mer prinsipielle sider av den aktuelle avgjørelsen må anses klarlagt ved lov, prinsippavgjørelser, instruks eller tidligere praksis. Revisor legger til grunn at sakene der her er tale om, engasjement av rørleggerselskap til å gjøre arbeid på kommunens anlegg for vei, vann og avløp som ikke i seg selv er å betrakte som større investeringsprosjekter, ikke er av prinsipiell betydning, og at det således i utgangspunktet tilligger rådmannen å treffe avgjørelse i slike saker. Ifølge pkt. 2.7 i delegasjonsreglementet kan *«rådmannen delegere sin myndighet internt i administrasjonen, dersom ikke delegeringsvedtak/delegasjonsreglementet uttrykkelig setter sperrer for dette»*. Det foreligger ikke skriftlige delegasjoner fra kommunedirektør og videre nedover i organisasjonen, herunder ikke til driftsavdelingen. Gjennom definisjoner i hovedtariffavtalen fremstår det likevel som klart at leder for driftsavdelingen har det fulle budsjettansvaret i sin avdeling, og at beslutninger om å engasjere selskap til å gjøre arbeid, innenfor de rammene som er vedtatt i budsjett og økonomiplan. Fordi det ikke er relevante bestemmelser om delegasjon fra kommunedirektør til driftsavdelingen i kommunens delegasjonsreglement, finner revisor det ikke relevant å vurdere hvorvidt kjøp av tjenester fra selskapet har vært i tråd med kommunens delegasjonsreglement. Det blir etter revisors syn ikke naturlig å legge til grunn en tolkning som tilsier at der skriftlig delegasjon til driftsavdelingen ikke foreligger, *må* slike beslutninger treffes av kommunedirektøren.

Informasjonen om utbetalinger fra Loppa kommune til Dan Berg AS har revisor innhentet fra kommunens drifts- og investeringsregnskap. Gjennom løpende revisjon av Loppa kommune har revisor ikke indikasjoner på at kommunen ikke har tilstrekkelige rutiner for skille mellom drift og investering i sine regnskap. Det er et grunnleggende krav at kommunens inntekter og utgifter skal føres i regnskapet. Revisor har ingen indikasjoner på at det er gjort utbetalinger til Dan Berg AS som ikke er utgiftsført i drifts- eller investeringsregnskap. Revisors konklusjon er således at **Loppa kommune har overholdt sentrale lovkrav til regnskapsføring og bokføring**. Loppa kommunes rutiner for beregning av selvkost, og for føring av selvkostregnskap, er kontrollert gjennom revisjon av årsregnskapet. Revisor har ikke funnet forhold av betydning som representerer avvik fra regelverket om selvkost. De investeringsprosjektene hvor kommunen har betydelige utbetalinger til Dan Berg AS, og som er ført i selvkostregnskap, er etter revisors vurderinger kostnader knyttet til vann og avløp, som kan føres i selvkostområdet. Revisors vurdering er følgelig at **Loppa kommune har overholdt sentrale bestemmelser om selvkost**. Det understrekes at det ikke er gjort en fullstendig gjennomgang av kommunens praksis opp mot alle bestemmelser i selvkostregelverket. Vi understreker også at konklusjonen bygger på informasjon innhentet fra kommunen selv om

kommunens regnskaper. Det er ikke gjort befaringer eller faktiske undersøkelser av gjennomført arbeid. Revisor kan derfor ikke med sikkerhet vite at det ikke er gjort arbeid på eksempelvis vei, som er ført i selvkostregnskapet, men vi har heller ikke konkrete indikasjoner på at en slik praksis har forekommet.

6 UTTALELSE

Vi oversendte 9.5.2025 rapporten til kommunedirektøren for gjennomlesning og uttalelse. Vi mottok uttalelse 23.5.2025. Kommunedirektørens uttalelse fremgår i sin helhet i det følgende.

Loppa kommune

KomRev NORD IKS

Offl. § 5

Vår ref
2025/49-25

Deres ref

Saksbehandler
Karin Kristensen

Dato
23.05.2025

Rapport fra undersøkelser i Loppa kommune til gjennomgang og uttalelse

Viser til deres henvendelse av 9. mai, og svarer ut forholdene i rapporten hvor dere har undersøkt Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma Dan Berg A/S. Vi beklager sen tilbakemelding. Det skyldes ferieavvikling.

I rapporten konkluderes det med følgende:

Loppa kommune har ved kjøp fra rørleggerselskapet ikke i alle tilfeller overholdt sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Kjøp fra leverandøren har ikke i alle tilfeller vært gjort i henhold til gjeldende rammeavtale.

Som det er gitt tilbakemeldinger om i rapporten, så er det gjort direkte anskaffelser etter at rammeavtalen er utløpt. Dette skyldes i hovedsak akutte behov hvor kommunen har vurdert at vi kan foreta anskaffelser uten å følge de normale anskaffelsesprosedyrene. I enkelte av tilfellene har man likevel forsøkt å innhente tilbud fra andre leverandører per telefon, men det har vært utfordrende for andre å levere i henhold til våre behov, med tanke på responstid og krav til utstyr. Loppa kommune har i slike tilfeller brukt rørleggerfirma Dan Berg A/S som har kunnet levert i henhold til kommunens behov.

Kommunens økonomireglement er ikke oppdatert på 21 år.

Loppa kommune vil revidere kommunens økonomi- og finansreglement i 2025.

De øvrige konklusjonene ser vi ikke at det er nødvendig å kommentere.

Rapporten viser et korrekt bilde av Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma Dan Berg A/S.

Med vennlig hilsen

Karin Kristensen
Konstituert kommunedirektør
karin.kristensen@loppa.kommune.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur.

7 ANBEFALINGER

På bakgrunn av funn, vurderinger og konklusjoner i denne undersøkelsen finner revisor grunn til å gi følgende anbefalinger:

Loppa kommune anbefales å:

- Sikre at det ikke gjøres avrop på rammeavtaler som er utløpt i tid, mengde/volum eller verdi
- Sikre at enkeltanskaffelser gjennomføres i henhold til regelverket, herunder blant annet at regelverkets grunnleggende prinsipp om konkurranse etterlevs
- Dokumentere egne vurderinger i de tilfellene kommunen mener at de etter anskaffelsesregelverket har hjemmel til å gjennomføre anskaffelser uten forutgående konkurranse
- Revidere og oppdatere kommunale reglementer i tråd med gjeldende regelverk, herunder særlig regelverket om offentlige anskaffelser

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner og fylkeskommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er Troms fylkeskommune, Finnmark fylkeskommune, Nordland fylkeskommune, tolv kommuner i Nordland og 28 kommuner i Troms og Finnmark.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontorer i Tromsø, Narvik, Finnsnes, Bodø, Sortland, Leknes og Svolvær.

Vi har 45 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av 14 medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Rettsvitenskap
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Samfunnsøkonomi

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Loppa kommune	Saksbehandler:	Tom Øyvind Heitmann
Møtedato:	5. juni 2025	J.nr:	KUSEK01979

Sak 16/25

ORIENTERING OM KURS

Saksdokumenter:

- Kursoversikt – Forum for kontroll og tilsyn (FKT) (vedlagt)
Link til kursoversikten:
<https://www.fkt.no/konferanser-og-seminar/>
- Kursoversikt – NKRF - Kontroll og revisjon i kommunene (vedlagt)
Link til kursoversikten:
<https://www.nkrf.no/kurs>

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sekretariatet har ikke noe forslag til vedtak i denne saken.

Saksopplysninger:

På møte 28. mai 2025 vedtok kontrollutvalget i referatsak 2/25 at utvalget behandler sak med orientering om kurs på neste møte i utvalget.

Vedlagt saken finnes kursoversikt for de to organisasjonene som er mest aktuell når det gjelder kurs for kommunale kontrollutvalg, henholdsvis Forum for kontroll og tilsyn (FKT) og NKRF - Kontroll og revisjon i kommunene. Kontrollutvalget er medlem i FKT, som tilbyr kurs for kontrollutvalg utover det som framgår av deres kursoversikt. Sekretariatet kan også tilby kurs, normalt uten ekstra fakturering.

I kontrollutvalgets vedtatte budsjett for 2025 er det satt av kr 17 300 til kurs (inkludert eventuelle reiseutgifter). Kontrollutvalget har per i dag ikke deltatt på kurs i 2025.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet har ikke noe forslag til vedtak i denne saken.

Forum for
kontroll og tilsyn

[Menu](#)

[Hjem](#) » Konferanser og seminar

Konferanser og seminar

Fagkonferansen 3. - 4. juni
2025

Kontrollutvalgsdagen på Skei,
30. september 2025 (lokalt
arr.)

Kontrollutvalgslederskolen
del 3, 15. - 16. oktober 2025

Tidligere kurs og
konferanser

Kurs- og konferansefinner

Generell informasjon om [regler for obligatorisk etter- og videreutdanning for NKRF-medlemmer](#) og [praktiske opplysninger](#) om kurs og konferanser.

Når	Hva	Hvor	Påmeldingsfrist	Status
12.6–13.6	KOMØK'25 – Kommuneøkonomikonferansen 2025	Gardermoen	Løpende	Go to gate
17.6–18.6	NKRFs Fagkonferanse 2025	Bergen	Løpende	Siste opprop
9.9	Kommuneloven	Digitalt	26.8	Åpen
21.10–22.10	Samling for kontrollutvalgssekretariater 2025	Oslo	23.9	
5.11–6.11	NKRFs Lederkonferanse 2025	Lillestrøm	1.10	
18.11–19.11	Fagtreff for regnskapsrevisorer 2025	Gardermoen	16.10	
18.11	Forvaltningsloven	Digitalt	30.10	Åpen
25.11	Habilitet	Digitalt	6.11	Åpen
28.11	Offentleglova	Digitalt	11.11	Åpen
3.12–4.12	Kvalitative metoder i forvaltningsrevisjon	Gardermoen	30.10	Åpen
27.1–28.1	NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2026	Gardermoen	18.12	
18.3–19.3	Arena for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2026	Oslo	12.2	

Når	Hva	Status
eKurs	Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen – erfaringer og tips eKurs	Nyhet!
eKurs	Intro – juridisk metode eKurs	Åpen
eKurs	Intro – revisjonskriterier eKurs	Åpen
eKurs	Intro – nyansatte eKurs	Åpen
eKurs	Kommuneregnskapet på 90 minutter eKurs	Åpen
eKurs	Revisjon av regnskap for kirkelige fellesråd og menighetsråd eKurs	Åpen
eKurs	Mislighetsrettet arbeid og hvitvasking ved revisjon av kommuner eKurs	Åpen
eKurs	Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget eKurs	Åpen
eKurs	Pensjon – en innføring eKurs	Åpen
eKurs	Eierskapskontroll eKurs	Åpen
eKurs	MVA og fast eiendom eKurs	Åpen
eKurs	MVA – Konkurranseregelen ved merverdiavgiftskompensasjon eKurs	Åpen
eKurs	MVA – Import av varer og tjenester eKurs	Åpen
eKurs	MVA – Anleggsbidrag og justering eKurs	Åpen
eKurs	Innføring i merverdiavgift eKurs	Åpen
eKurs	Internasjonale standarder for kvalitetsstyring – ISQM 1 og ISQM 2 eKurs	Åpen
eKurs	Forvaltningsrevisjon om økonomistyring eKurs	Åpen
eKurs	Konsolidert årsregnskap eKurs	Åpen

Når	Hva	Status
eKurs	Intro – kommuneregnskap eKurs	Åpen
eKurs	Intro – forvaltningsrevisjon eKurs	Åpen
eKurs	Arbeidet med misligheter eKurs	Åpen
eKurs	Test av kontroller, substanshandlinger og utvalgsmetodikk eKurs	Åpen
eKurs	Planlegging av revisjonen og bruk av vesentlighet eKurs	Åpen
eKurs	Etikk og omdømme eKurs	Åpen
eKurs	Revisjon av inntekter i kommunal sektor eKurs	Åpen

Arbeidet med å planlegge NKRFs kursaktiviteter pågår fortløpende. Vi mottar gjerne forslag og ønsker til post@nkrf.no.

NKRF – kontroll og revisjon i kommunene, Haakon VIIIs gate 9, Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo, Telefon: 23 23 97 00,
Epost: post@nkrf.no

Personvernerklæring | Tilgjengelighetserklæring | © NKRF 2025

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Loppa kommune	Saksbehandler:	Tom Øyvind Heitmann
Møtedato:	5. juni 2025	J.nr:	KUSEK01978

Sak 17/25

OPPDATERT ÅRSPLAN OG MØTEPLAN 2025

Saksdokumenter:

Sekretariatets forslag til vedtak:

Oppdatert årsplan og møteplan 2025 for kontrollutvalg i Loppa kommune vedtas.

Årsplanen/møteplanen sendes til kommunen med oppfordring om at kontrollutvalgets møtedatoer tas inn i kommunens politiske møtekalender på kommunens hjemmeside. Det samme gjelder for innkallinger, saksdokumenter og protokoller i tilknytning til kontrollutvalgets møter.

Kontrollutvalgets arbeid gjennom året, rapporteres i kontrollutvalgets årsmelding og som særskilte saker til kommunestyret.

Kontrollutvalgets leder bemyndiges å gjøre nødvendige endringer i møteplanen i samråd med sekretariatet dersom det er behov for det.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget vedtok foreløpig årsplan og møteplan 2025 i møte den 28. november 2024 (sak 42/24). Kontrollutvalget vedtok at sekretariatet fremmer forslag til årsplan/møteplan for 2025 på første møte i 2025 og at årsplan/møteplan blant annet er tilpasset møteplan for kommunestyret og formannskapet. Kontrollutvalget vedtok møtedatoer i sak 9/25 på møte 28. mai 2025, samt at sekretariatet legger fram en oppdatert årsplan/møteplan på neste møte i kontrollutvalget.

Fastsatte datoer i møteplan for kommunestyret og formannskapet er følgende:

Møteplan 2025	Formannskapet	Kommunestyret
Januar	03.01	
Februar	13.02, 27.02	27.02
Mars	06.03, 27.03	20.03, 28.03
April	10.04, 28.04	07.04, 24.04
Mai	08.05	22.05

Juni	05.06	19.06
Juli		
August		
September	11.09	25.09
Oktober	23.10	
November	20.11	06.11
Desember		11.12

Møtedatoer for kontrollutvalget tilpasses til kommunestyremøter med tanke på tidsmarginer for oversendelse av saker fra kontrollutvalget som skal behandles i kommunestyret.

Kontrollutvalget i Loppa bør ha om lag 4 møter i året, for å tilpasse aktivitetene i kontrollutvalget til disse.

Vedtatte møtedatoer for kontrollutvalget i 2025:

Møteplan 2025	Kontrollutvalget:
Møte 1	28. mai 2025
Møte 2	5. juni 2025
Møte 3	11. september 2025
Møte 4	20. november 2025

For å planlegge aktivitetene til kontrollutvalget anbefales¹ utvalget å utarbeide en virksomhetsplan eller årsplan hvor også viktige aktiviteter legges inn.

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan og skal har et ansvar for løpende kontroll med forvaltningen i kommunen og samt å se til at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalgets oppgaver er regulert i lov og forskrifter.

Etter kommunelovens § 23-2 skal kontrollutvalget påse at:

- kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser
- det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp

Kontrollutvalget skal videre:

- Gjennomføre risiko - og vesentlighetsvurdering som grunnlag for valg av mulige forvaltningsrevisjonsprosjekter i perioden

¹ Kontrollutvalgsboka kap. 4 Arbeid i kontrollutvalget-Planlegging s. 27

- Avgi uttalelse til årsregnskapet
- Følge opp merknader fra revisor (i nummererte brev, eller i årsregnskapet)
- Rapportere resultatene av sin virksomhet til kommunestyret
- Følge opp kommunestyrets vedtak i saker som er rapportert

Kontrollutvalget kan følge opp andre saker ut fra sitt mandat for kontrollarbeid. I løpet av året bør kontrollutvalget planlegge ulike kontrolloppgaver for å etterleve sitt kontrollansvar:

- Orientering fra kommuneledelsen
- Orienteringer fra revisor
- Gjennomgang av møtebøker
- Gjennomgang av KOSTRA rapporteringer, andre rapporter og statistikk
- Virksomhetsbesøk

I tillegg til de pålagte og planlagte oppgavene, kan kontrollutvalget få

- innspill eller pålegg fra kommunestyret om tilsyn og kontroll
- innspill fra medlemmer i kontrollutvalget, kommunaldirektør og ansatte i kommunen,
- henvendelser fra innbyggere
- saker i media
- orientering om statlige tilsyn
- varslinger

Slike innspill og henvendelser vurderes fortløpende av sekretariatet i forhold til kontrollutvalgets mandat. Saker som skal behandles av kontrollutvalget håndteres i tråd med vanlig saksforberedelse og legges til behandling i kontrollutvalget.

Aktiviteter i årsplanen består av pålagte oppgaver og planlagte oppgaver som planlegges i forhold til vedtak i kommunestyret, lovfestede frister og revisors overordnede strategi for Loppa kommune.

Kontrollutvalgets aktiviteter og oppgaver kan deles inn i følgende kategorier:

- 1) Kontrollutvalgets interne drift og påse-ansvar revisjon generelt
- 2) Påse-ansvar regnskapsrevisjon
- 3) Påse-ansvar forvaltningsrevisjon
- 4) Påse-ansvar eierskapskontroll
- 5) Annet kontrollarbeid

Aktiviteter i forhold til kontrollutvalgets interne drift og overordnede påse-ansvar planlegges i forhold til rapporteringer til kommunestyret.

Aktiviteter i forhold til regnskapsrevisjon blir planlagt i forhold til revisors overordnede strategi, samt frister fastsatt i lov og forskrift. Aktiviteter i forhold til bestilling forvaltningsrevisjonsprosjekter og eierskapskontroll og oppfølging av disse blir planlagt i forhold til vedtatte planer i kommunestyret, samt vedtak i kontrollutvalget.

Aktiviteter i forhold til blant annet kontrollarbeid planlegges i forhold til kontrollutvalgets medie- og kommunikasjostrategi, statlige tilsynsrapporter og andre rapporter.

Møteplan 2025 – Kontrollutvalget i Loppa kommune

Møte	Kontrollutvalgets arbeid og påse-ansvar	Regnskapsrevisjon/ Økonomiforvalt-ning	Forvaltnings-revisjon	Eierskaps-kontroll	Orienteringer / Besøk
Møte 1 Onsdag 28. mai	Årsmelding 2024 for kontrollutvalget Årsplan/møteplan 2025 for kontrollutvalget Forslag til reglement for kontrollutvalget	Oppsummeringsbrev regnskapsrevisjon 2024 Nummerert revisorbrev nr. 2 - Årsregnskap 2024 Loppa Kommune Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap/årsberet-ning for Loppa kommune	Orientering om vedtatt Plan for forvaltnings-revisjon Oppdragsan-svarlig forvaltnings-revisors vurdering av uavhengighet Status i bestilt undersøkelse av Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma	Orientering om vedtatt Plan for eierskaps-kontroll	Orientering fra kommune-direktøren om aktuelle tema/saker
Møte 2 Torsdag 5. juni	Oppdatert årsplan og møteplan 2025 Orientering om kurs		Rapport etter undersøkelse – Loppa kommunes kjøp av varer og tjenester fra rørleggerfirma		
Møte 3 Torsdag 11. septem-ber	Forslag til årsbudsjett 2026 for kontrollarbeidet i Loppa kommune Rutiner for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll Kommunikasjons-strategi for kontrollutvalget Eventuelt vedtak om deltakelse på kontrollutvalgs-	Nummerert revisorbrev nr 1 – regnskapsåret 2024 Rapport etter forenklet etterlevelseskontroll – regnskapsåret 2024	Status på forvaltnings-revisjon Oppstart av forvaltnings-revisjon nr. 1 i vedtatt Plan for forvaltnings-revisjon 2025-2028	Status på eierskaps-kontroll Oppfølging av gjennomført eierskapskon-troll, jf. vedtatt plan for oppfølging	Orientering fra kommune-direktøren om aktuelle tema/saker Orientering om Loppa kommunes håndtering av varsling av kritikkverdige forhold Svar på anmodning/

	lederskolen del 3, 15.- 16. oktober 2025 på Gardermoen		Oppfølging av gjennomførte forvaltnings- revisjoner, jf. vedtatt plan for oppfølging:		spørsmål fra ordfører om kommunesty- rets vedtatte møtereglement
Møte 4 Torsdag 20. november	Årsplan og møteplan 2025 Eventuelt internt kurs for KU	Revisjonsplan/ revisjonsstrategi for regnskapsåret 2025 Revisors risiko og vesentlighetsvurder- ing i tilknytning til forenklet etterlevelseskontroll – regnskapsåret 2025	Behandle prosjektskisse fra revisjonen, jf. vedtatt oppstart av forvaltnings- revisjon		Orientering fra kommune- direktøren om aktuelle tema/saker